

سخنرانی جناب آقای دکتر علی اکبر صالحی
معاون رئیس جمهور و رئیس سازمان انرژی اتمی ایران

در

پنجاه و هفتمین کنفرانس عمومی

آژانس بین المللی انرژی اتمی

۲۵ شهریور ۱۳۹۲

(۱۶ سپتامبر ۲۰۱۳)

بسم الله الرحمن الرحيم

آقای رئیس، هیات های محترم،

در ابتدا، مایلم از این فرصت استفاده نموده و انتخاب جنابعالی به عنوان رئیس این کنفرانس مهم را تبریک بگویم. همچنین مایلم به جناب آقای آمانو به خاطر انتخاب مجدد ایشان به عنوان مدیر کل آژانس بین المللی انرژی اتمی تبریک بگویم و آمادگی خود برای تداوم همکاری دوجانبه با ایشان را ابراز دارم.

آقای رئیس، خانمها و آقایان،

با انتخاب جناب آقای دکتر حسن روحانی به عنوان رئیس جمهور، ملت بزرگ ایران حماسه بزرگی آفرید که جایگاه آن را در جهان ارتقا بخشیده و راه همکاری سازنده و مرضی الطرفین با دیگر شرکا و سازمانهای بین المللی را هموار ساخت. کنفرانس عمومی سالانه کشورهای عضو آژانس بین المللی انرژی اتمی فرصتی برای ارزیابی تلاشهای سازمان فراهم آورده است که وظیفه آن به طور عمده افزایش و گسترده تر کردن نقش انرژی هسته ای برای صلح، بهداشت و سعادت در سراسر جهان به موجب ماده دو اساسنامه آن می باشد.

تقاضای فزآینده کشورهای عضو برای کاربردهای متنوع هسته ای نظیر تولید برق، پزشکی و کشاورزی، منجر به افزایش بیشتر اهمیت انرژی هسته ای در سالهای اخیر شده است. مهمترین ابزار و کارکرد قانونی برای پاسخگویی به نیازهای کشورهای عضو، همانطور که در ماده دو اساسنامه تصریح شده است، همکاری های فنی می باشد. بنابراین آژانس نقش مهمی برای تضمین استفاده صلح آمیز از انرژی هسته ای برای اعضا ایفا می کند. با این وجود عدم توجه به موضوع نابرابری میان فعالیتهای ارتقائی و تنظیمی آژانس موجب نگرانی جدی و فزآینده کشورهای در حال توسعه می باشد.

جمهوری اسلامی ایران در چهارچوب همکاری های فنی آماده تشریک مساعی است. کشور من ضمن ادامه فعالیتهای صلح آمیز هسته ای خود تحت نظارت آژانس، در دهه های اخیر

دستاوردهای مهمی در زمینه های مختلف علوم و فناوری های هسته ای برای اهداف صلح آمیز بدست آورده است. ایران آماده است تا در چارچوب NPT با سایر کشورهای عضو، تحت نظارت آژانس بین المللی انرژی اتمی همکاری نماید. همچنین انتظار دارد تا از همکاریهای فنی آژانس در حوزه های مختلف مربوط به کاربردهای صلح آمیز هسته ای بهره مند شود.

آقای رئیس، خانمها و آقایان،

تجربه تلخ حوادث هسته ای، نظیر حادثه بسیار حاد اخیر در فوکوشیما با پیامدهای وحشتناک آن ثابت کرده است که ذرات رادیو اکتیو منتشر شده، در مرزهای جغرافیایی محدود نمی مانند و این حادثه آثار بی سابقه جهانی در برداشته است. ایمنی یک نگرانی جهانی است با این وجود استاندارد سازی ایمنی باید توجه لازم به شرایط و ویژگی های مناطق مختلف جهان داشته باشد. کارشناسان همه کشورهای عضو باید فرصت برابر برای تدوین استانداردهای ایمنی داشته باشند. بنابر این آژانس بایستی بدون تبعیض و تفسیرهای نادرست مشارکت کارشناسان همه کشورهای عضو در کمیته استاندارد ایمنی را تسهیل نماید.

عالیجنابان،

به رغم تمام تنگناهای تحمیل شده بر کشور من در طول سه دهه گذشته، نیروگاه هسته ای بوشهر ساخته شده، به شبکه ملی متصل گشته و به زودی به اپراتور داخلی نیروگاه تحویل داده خواهد شد و بدین ترتیب آرزوی درازمدت ملت ایران تحقق می یابد. این نیروگاه به آخرین استانداردهای ایمنی آژانس مجهز شده و تحت نظارت سازمان ایمنی هسته ای ایران میباشد. یادآور می سازد که به دعوت جمهوری اسلامی ایران ماموریتی از سوی بخش بازبینی نظارتی یکپارچه آژانس (IRRS) در مارس ۲۰۱۰ انجام شد که در نتیجه، فعالیتهای نظام ایمنی هسته ای ایران برای اعمال استانداردهای ذیربط برای نیروگاه اتمی بوشهر مورد تأیید واقع شد. شایان ذکر است که در روند عملیاتی کردن نیروگاه هسته ای بوشهر، دولت ایران تمام جوانب ایمنی را به دقت مورد توجه قرار داده تا نسبت به ایمنی ملت ایران، بویژه ساکنان مجاور نیروگاه و مردم کشورهای ساحلی خلیج فارس اطمینان حاصل کند. ضمناً همانطور که قبلاً نیز اعلام گردیده است ایران فرآیند قانونی الحاق به کنوانسیون ایمنی هسته ای را آغاز کرده است.

آقای رئیس، خانمها و آقایان،

در ارتباط با موضوع امنیت هسته ای، ضمن تاکید مجدد بر اینکه مسئولیت امنیت هسته ای در هر کشور کاملا بر عهده همان کشور است، اما آژانس به دلیل نقش مهمی که در امنیت هسته ای دارد می تواند با کمک به کشورهای عضو از طریق ظرفیت سازی، اجرای دستور العمل و تبادل دانش و نیز بهبود همکاری و هماهنگی در تلاشهای بین المللی در این زمینه، در ایجاد نظام امنیت هسته ای کارآمد سهیم باشد. ما بر این باوریم که کمیته ایجاد دستور العمل امنیت هسته ای نقشی مهم در تسهیل اجرای اصول و توصیه های موجود امنیت هسته ای دارد. با این حال انتظار می رود که کشورهای عضو فرصتی برابر برای مشارکت در فعالیتهای این کمیته داشته باشند.

بی تردید بهترین تضمین برای امنیت هسته ای، جهان عاری از سلاحهای هسته ای است و بدین ترتیب نابودی کامل سلاحهای هسته ای و تاسیسات مربوط به آنها اقدامات مربوط به امنیت هسته ای را تقویت خواهد کرد. در این ارتباط یک چهارچوب زمانی مشخص و تعیین سال ۲۰۲۵ به عنوان سال هدف برای اجرای کامل ماده ۶ ان پی تی، همانطور که جنبش عدم تعهد در کنفرانس بازنگری سال ۲۰۱۰ پیشنهاد داد، یک نیاز فوری است.

در این زمینه دو اصل باید مورد توجه قرار گیرد اول آنکه جنبش عدم تعهد در شانزدهمین نشست سران خود در تهران در اوت ۲۰۱۲ تاکید نمود: «تدابیر و ابتکارات مربوط به تقویت امنیت و ایمنی هسته ای نباید به عنوان بهانه یا اهرم فشار برای نقض، انکار یا محدود ساختن حق غیر قابل انکار کشورهای در حال توسعه برای توسعه تحقیق، تولید و استفاده از انرژی صلح آمیز هسته ای بدون هیچگونه تبعیض، مورد استفاده قرار گیرد». دومین نکته، ضرورت مشارکت دادن همه کشورهای عضو آژانس در فعالیتهای و ابتکارهای مرتبط با امنیت هسته ای، به شیوه ای جامع و فراگیر می باشد.

نکته بسیار مهمی که در بحث امنیت هسته ای نباید مورد غفلت قرار گیرد، حملات سایبری میباشد. حملات سایبری علیه تاسیسات هسته ای از جمله جدی ترین تهدیدها علیه برنامه های هسته ای صلح آمیز می باشد که سلامت و ایمنی مردم و محیط زیست را به مخاطره افکنده است و لازم است از سوی جامعه بین المللی محکوم گردد. با وجود اینکه ما توانسته ایم فضای

امنیت سایبری خود را علیه اقدامات شرورانه مدیریت نماییم، با این وجود از آژانس مصرانه می‌خواهیم که در همکاری با کشورهای عضو، گزارشها و ارزیابیهای بیشتری را در این زمینه با هدف کمک به اعضای آژانس تدوین نماید.

آقای رئیس، خانمها و آقایان،

در ارتباط با مفهوم رویکرد کشوری، به طور اصولی ایران از اجرای موافقتنامه پادمان و فعالیتهای راستی آزمایی آژانس طبق تعهدات حقوقی ذیربط کشورها حمایت می‌کند. با این وجود ما بر این عقیده ایم که مفهوم رویکرد کشوری هنوز مبهم بوده و ابهامات زیادی در گزارش دبیرخانه که در این رابطه به نشست اخیر شورای حکام ارایه شده است وجود دارد. بی تردید این گزارش نیازمند بررسی و شفاف سازی بیشتر است. در این رابطه، هیات من از تصمیم دبیرخانه برای آماده سازی گزارش تکمیلی جهت مرتفع نمودن ابهامات و نگرانیها قدردانی می‌نماید. ما مصرانه از دبیرخانه می‌خواهیم که در این رابطه با کشورهای عضو وارد گفتگو و مشورتهای بیشتری شود.

آقای رئیس،

علیرغم درخواست مکرر جامعه بین المللی مندرج در قطعنامه ۱۹۹۵ NPT در باره خاورمیانه، قطعنامه های مربوطه مجمع عمومی، آژانس بین المللی انرژی اتمی و سازمان همکاری های اسلامی، رژیم صهیونیستی با اطمینان از حمایت سیاسی و نظامی برخی از اعضای دائم شورای امنیت سازمان ملل متحد نه به معاهده عدم گسترش سلاح های هسته ای پیوسته و نه تاسیسات هسته ای مخفی خود را تحت پادمان کامل آژانس قرار داده است. مدیرکل در گزارش درباره اجرای پادمان در خاورمیانه Gov/2013/33 به روشنی بیان نموده است: "همه کشورهای منطقه خاورمیانه بغیر از اسرائیل عضو معاهده عدم گسترش سلاحهای هسته ای می باشند و متعهد شده اند پادمان جامع آژانس را بپذیرند." فعالیتهای هسته ای ممنوع اسرائیل بطور جدی صلح و امنیت را تهدید می کند و رژیم عدم اشاعه را به خطر می اندازد. موجب تاسف بسیار است که انفعال شورای امنیت سازمان ملل متحد در طول چندین دهه گذشته در توجه به برنامه

سلاحهای هسته ای اسرائیل که متکی به اسناد است این جسارت را به این رژیم داده است که بوضوح به داشتن سلاحهای هسته ای که جنبش عدم تعهد قبلا آنرا محکوم نموده است اذعان نماید.

تصمیم یک جانبه یکی از برگزار کنندگان کنفرانس تشکیل خاورمیانه عاری از سلاحهای هسته ای که قرار بود در سال ۲۰۱۲ برگزار شود و به بهانه های واهی به تعویق افتاد هدفش تنها این بود که در برابر محکومیت بین المللی از اسرائیل حمایت کند. این تصمیم غیرمعتولانه نقض تصمیمی است که در کنفرانس بازنگری در سال ۲۰۱۰ به اتفاق آراء اتخاذ شد و قطعا اعتبار NPT و فرآیند بازنگری ۲۰۱۵ معاهده را تضعیف نمود. هیات کشورم به برگزار کنندگان کنفرانس خاورمیانه توصیه می کند که به تعهداتشان احترام بگذارند و بدون هرگونه پیش شرطی به سرعت این کنفرانس را برگزار نمایند.

آقای رئیس

جمهوری اسلامی ایران براساس اصول اعتقادی مذهبی و تعهدات بین المللی اش هرگز بدنبال تسلیحات هسته ای نبوده و نخواهد بود در عین حال کشورم هرگز حق مسلم خود برای استفاده صلح آمیز از انرژی هسته ای از جمله غنی سازی برای مقاصد صلح آمیز تحت پادمان جامع آژانس را به مصالحه نخواهد گذاشت چنانکه رهبر معظم جمهوری اسلامی ایران آیت الله سید علی خامنه ای در شانزدهمین اجلاس سران عدم تعهد در تهران بیان فرمودند: "اینجانب تاکید می نمایم جمهوری اسلامی ایران هرگز بدنبال سلاحهای هسته ای نبوده و هرگز حق مردم خود را برای استفاده از انرژی هسته ای برای مقاصد صلح آمیز رها نخواهد کرد. شعار ما این است: "انرژی هسته ای برای همه و سلاحهای هسته ای برای هیچکس". ما بر هریک از این دو اصل تاکید داریم و می دانیم شکستن انحصار برخی کشورهای غربی برای تولید انرژی هسته ای در چارچوب معاهد عدم اشاعه به نفع همه کشورهای مستقل از جمله اعضای عدم تعهد می باشد" (ترجمه از متن انگلیسی).

جمهوری اسلامی ایران در سالهای اخیر در اجرای پادمان مواد و تاسیسات هسته ای کاملا با آژانس همکاری نموده است تمام فعالیتها و تاسیسات صلح آمیز ایران مطابق موافقتنامه جامع

پادمان INFCIRC/214 تابع پادمان آژانس از جمله اقدامات نظارت و کنترل می باشد. از سال ۲۰۰۳ بیش از ۸۰۰۰ نفر - روز بازرسی از جمله ۱۰۰ مورد بازرسی سرزده از سوی بازرسان آژانس در خصوص تاسیسات هسته ای ایران انجام پذیرفته است. ایران بر اساس گزارش اجرای پادمان آژانس SIR برای سال ۲۰۱۲ بیش از ۴۰۰۰ گزارش حسابرسی بدون تاخیر به آژانس ارائه کرده است. اینگونه بازرسی های مکرر و فشرده آژانس ایران را در جایگاه دومین کشور جهان که بیشترین بازرسی از آن داشته قرار می دهد. این بازرسیها که در تاریخ آژانس بی سابقه می باشد موجب تائید عدم انحراف شده است چنانکه در گزارش سال ۲۰۱۲ اجرای پادمان آژانس بدین نحو نتیجه گیری می نماید: " فعالیتهای پادمان برای پنجاه و هفت کشور که موافقتنامه جامع پادمان بدون تصویب پروتکل الحاقی (از جمله ایران) اجرا شده است. دبیرخانه هیچ نشانه ای از انحراف مواد هسته ای اعلام شده از فعالیتهای هسته ای صلح آمیز نیافته است و این مواد در فعالیتهای صلح آمیز به کار گرفته شده است. " مطابق کلیه گزارشهای مدیران کل قبلی و فعلی همه فعالیتهای راستی آزمائی بدون هیچ مانعی اجرا شده اند و گزارش ها مکررا حاکی از آن هستند که آژانس قادر بوده است که فعالیتهای راستی آزمائی خود را ادامه دهد و هیچ مدرکی دال بر انحراف مواد هسته ای به سمت اهداف ممنوع یافت نشده است. ما در مورد ادعاهای بی اساس مربوط به مسئله به اصطلاح ابعاد احتمالی نظامی که مذاکرات آن در جریان است قبلا آمادگی خود را برای تعامل سازنده با آژانس با هدف رفع ابهامات احتمالی قبلا اعلام کرده ایم .

آقای رئیس، هیاتهای محترم

پیش از نتیجه گیری مایلم یادآوری نمایم دولت جدید ایران قبلا اعلام کرده است سیاست بین المللی آن مبتنی بر اعتماد سازی متقابل و تعامل سازنده است. این موضع قطعاً فرصت و فضای مناسبی را برای گروه ۱ + ۵ جهت عکس العمل مثبت فراهم آورده است.

اینجانب با پیام رئیس جمهور جدید کشورم برای تقویت و توسعه همکاری های جاری خود با آژانس و به منظور پایان دادن به پرونده هسته ای ایران به اینجا آمده ام. ما امیدواریم در طرف دیگر نیز این چشم انداز و رویکرد جدید، به همین گونه دیده شود. جهان دچار بحران های

عدیده ای است که بر جامعه بین الملل تاثیر منفی داشته است. بنا بر این بر عهده همه ما است تا بیشترین تلاش خود را بکنیم و تا آن جا که ممکن است بسیاری از بحران ها را تخفیف و کاهش دهیم رئیس جمهور ما به نوبه خود قبلا متعهد شده است که بیشترین تلاش خود را برای تحقق این تمایل مصروف دارد.
